

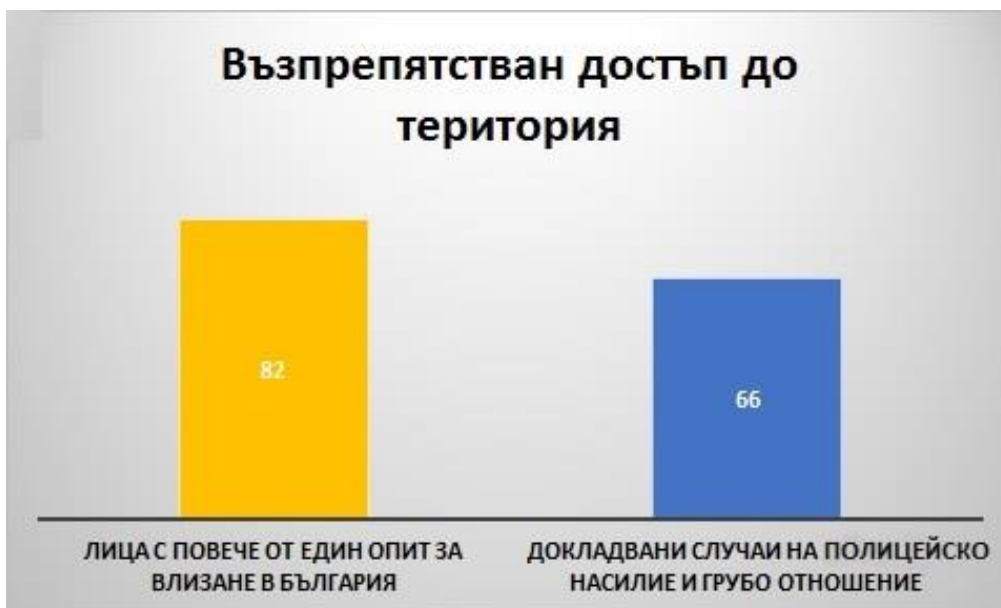
Проучване на нуждите на търсещите и получили международна закрила лица по възраст, пол и принадлежност към социална група за 2016 г.

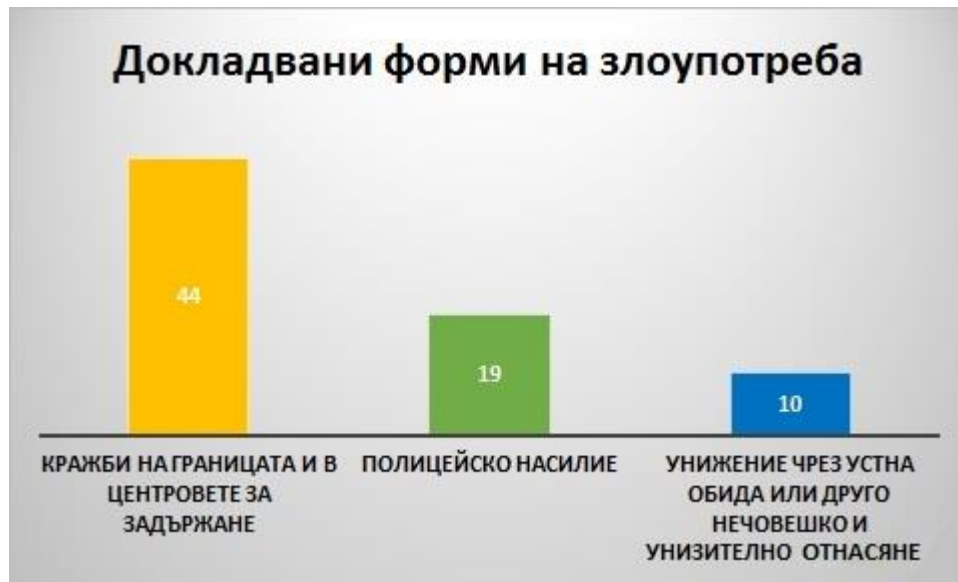
Представителство на ВКБООН в България

„Бих искал да дойдете и да видите как живеем тук. Хигиената е много важна за нас, а ходим боси в тоалетните и след това в стаите си. Вие ни наричате диваци, но как да не бъдем такива? Дори нямаме сапун. Когато дойдохме, единственото, което получихме, беше бой и възглавница.“

Мъж, 21, Афганистан
(СДВНЧ Любимец)

„Ако нищо не се промени и хората продължават да се отнасят с бежанците така, както го правят сега, всички ще искат да избягат и никой няма да остане. Българи ме нападнаха без причина до супермаркет край лагера. Страх ме е да изляза след 21 ч.“

Мъж, 31, Ирак (ПМЗ Овча купел, РПЦ София)

„Нито можем да умрем, нито да живеем с храната, която получаваме.“

Непридружен непълнолетен, 14, Афганистан (РПЦ Харманли)

Основни проблеми:

- *възпрепятстван достъп до територия;*
- *докладвани случаи на насилие, лошо отношение и злоупотреби;*
- *неадекватни и лоши условия в приемателните центрове;*
- *липса на финансова подкрепа за търсещите закрила, включително и за уязвими лица;*
- *липса на достатъчно информация за правата и задълженията на търсещите и получили закрила лица, както и за съществуващите възможности за подкрепа;*
- *незадоволителни или напълно отсъстващи медицински грижи в приемателните центрове;*
- *неефективна система за закрила и грижа за непридружени малолетни и непълнолетни лица;*
- *липса на целеви интеграционни мерки в подкрепа на получените международна закрила лица;*
- *висок риск от бездомност;*
- *ограничени възможности за професионално обучение и заетост;*
- *отрицателни обществени нагласи към бежанците, ксенофобия.*

Препоръки:

- *Да се продължи обучението на гранични и миграционни служители, с фокус върху теми като „лица, преживели травма,“ и културни специфики;*
- *Да се продължи осигуряването на информационни материали;*
- *Да се продължи мониторингът на процедурата по предоставяне на международна закрила;*
- *Да се продължи мониторингът на условията на прием във всички етапи от предоставянето на закрила;*
- *Да се въведе практика за организация на редовни информационни сесии на различни теми, включително относно процедурата за предоставяне на международна закрила, права и задължения, вътрешни правилници за работа, превенция на сексуално и свързано с пола насилие, възможности за интеграция;*
- *Да се въведе повторно финансовата помощ за търсещи закрила лица, особено за уязвимите лица;*
- *Да се осигури качествена и финансово подсигурана медицинска грижа за всички търсещи закрила лица, настанени в приемателните центрове;*
- *Да се въведе процедура за определяне на най-добрия интерес на непридружените малолетни и непълнолетни лица и да се гарантира тяхното представителство в най-ранен етап;*
- *Да се повиши информираността сред получените международна закрила лица за съществуващите общодостъпни политики за подкрепа;*
- *Да бъде създадена и прилагана целева интеграционна подкрепа за получили международна закрила лица, вкл. и за жилищно настаняване;*
- *Да се осигурят курсове по български език и професионално обучение на търсещите и получили международна закрила лица;*
- *Да се проведат обучения на журналисти, да се популяризират добри практики, да се организират дискусии в училища и общини с цел развенчаване на митове.*

I. Целева група на Проучването

Броят на разселените лица в глобален мащаб остава най-висок в историята на човечеството с нестихващи конфликти – главно в Сирия, но и в Ирак и Афганистан, както и продължаващи с десетилетия бежански кризи.¹ След засилен бежански натиск над България в края на 2013 г. броят на потърсилите закрила в страната продължи да расте и през 2014 г. и 2015 г., докато през 2016 г. беше отбелязан лек спад в броя на молбите за международна закрила от 5%.² Докато тенденциите в световен мащаб не подсказват затихване на бежанските процеси, през 2016 г. в България се наблюдават сериозни промени в характера на смесения мигрантски поток – по отношение на неговия състав и в абсолютни стойности. При липса на законови пътища за лица, бягащи от конфликти, да достигнат България, повечето от тях продължават да влизат на територията на страната по незаконен път. Едва 9 са случаите на търсещи закрила лица, влезли с валидна виза в България, за които ВКБООН научи по време на Проучването.³

Държавната агенция за бежанците (ДАБ) запази броя на ръководените от нея центрове от отворен тип както и през 2015 г. (общо 6)⁴, като откри и 2 центъра от затворен тип, съответно през септември и ноември 2016 г. Така бяха приложени на практика промените в Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) от декември 2015 г., които въведоха законова рамка за създаването на помещения от затворен тип при спазване на определени законови гаранции.⁵ Общият капацитет на централните на ДАБ (включително и помещенията от затворен тип) към края на декември 2016 г. е 5490, с коефициент на запълване от 79%.⁶ През първата половина на 2016 г. коефициентът на запълване в централните на ДАБ се задържа около и под 30%, като се понижи до едва 14% в края на март 2016 г. и рязко се увеличи до 67% в края на август и 105% в края на 2016 г.⁷ Причината за промяната е ефектът на доминото, последвал затварянето на границите на Сърбия с Унгария и с Хърватска, което доведе до затваряне и на границата между Сърбия и България.

В началото на 2016 г. основните страни на произход на търсещите международна закрила лица станаха Афганистан (8827 молби); Ирак (5348 молби) и Сирия (2639 молби). Този състав остана стабилен през цялата година. Независимо от засилените мерки за контрол на миграцията, предприети от всяка една от страните по маршрутите на смесените миграционни потоци, процентът на спрените и прекратените процедури за предоставяне на международна закрила в България достигна 89% през 2016 г. (8267 спрени и 8932 прекратени процедури). Този факт, както и споменатите изменения в състава на търсещите закрила лица, доведоха до най-ниския брой положителни решения от 2013 г.: 764 - за статут на бежанец и 587 - за хуманитарен статут (или общо 1351 в сравнение с 5597 през 2015 г. и 7000 през 2014 г.). Броят на непридружените малолетни и непълнолетни лица продължи да расте за трета поредна година: от 940 подадени молби за международна

¹ ВКБООН, *Глобални тенденции. Принудително разселване през 2015 г.* (2016), достъпен на английски език <http://www.unhcr.org/576408cd7.pdf>

² 11081 през 2014 г.; 20391 през 2015 г.; 19418 през 2016 г., по данни на ДАБ, <http://www.aref.government.bg/?cat=8> (последно посещение на 12/02/2017)

³ Това са случаи на лица, които са имали семейни връзки, или са управлявали собствен бизнес в България.

⁴ 1 Регистрационно-приемателен център (РПЦ) в София с три поделения, 1 Транзитен център в Пъстрогор и още 2 РПЦ – в Харманли и Баня.

⁵ Закон за убежището и бежанците, Раздел V. Мерки, прилагани на чужденци, търсещи международна закрила (Нов – ДВ, брой 80 от 2015 г., в сила от 01.01.2016)

⁶ Министерство на вътрешните работи, Месечна миграционна статистика за декември 2016 г., https://www.mvr.bg/NR/rdonlyres/022CB329-08B3-42C4-AEED-64D6C47D48CC/0/Mesechna_spravka_dekemvri_2016.pdf (последно посещение на 12.01.2017)

⁷ Държавна агенция за бежанците, статистика от месечни координационни срещи за март, август и септември 2016 г.

закрила през 2014 г. до 1816 през 2015 г. и 2772 през 2016 г. Също така през 2016 г. беше регистриран най-високият за последните 3 години брой на запитвания за трансфери по Дъблинския регламент – 10 377, както и реално върнати лица – 624. За първи път през 2016 г. България прие търсеци закрила лица, съгласно европейската схема за преместване от септември 2015 г.⁸ При квота от 1302 души в страната пристигнаха 29 сирийци, иракчани и лица без гражданство – всички преместени от Гърция и нито един от Италия.

II. Методология на Проучването за 2016 г.

Проучването по възраст, пол и принадлежност към социална група представлява стратегия за включване, която „цели да гарантира равен достъп на лица с различни нужди до права, услуги, закрила и налични ресурси, както и възможност да участват пълноценно във вземането на решения, които засягат пряко живота им“.⁹ Това е подход, който насърчава равенството между половете и зачитането правата на човека, по-конкретно тези на жените и децата, както и предоставянето на закрила на всички бежанци, независимо от тяхната етническа, социална или религиозна принадлежност. Затова и при провеждане на проучването през 2016 г. стремежът беше да се обхванат възможно най-голям брой и най-разнородни лица с различно местоживееене. Информацията е събрана чрез групови дискусии по стандартизирани въпросници за търсеци закрила лица, получили закрила лица и деца. Въпросниците бяха изцяло подновени през 2013 г. и се осъвременяват всяка година в зависимост от бежанската ситуация в страната. Регистрираната средна посещаемост на фокус групите е 10 лица.

В съответствие с горния принцип, групови дискусии се проведеха не само във всички центрове на ДАБ (приемателни/транзитен), но и сред лица, които живеят на външни адреси. Методиката на извадката, считана за най-точно отразяваща подхода за очертаване на различните нужди според възрастта, пола и принадлежността към социална група, е стратифицираната извадка. Тя гарантира пропорционално представяне на всички категории, представляващи интерес, като възраст, пол, етнос, националност и статут.¹⁰ Методиката се запази подобна на тези, прилагани в рамките на предишните три години и бе приложена в два времеви периода: веднъж през май-юни 2016 г. и втори път през октомври 2016 г. На 3-4 ноември 2016 г. се състоя заключителен семинар по Проучването. На него присъстваха членовете на мултифункционалните екипи, участвали в Проучването, които обмениха наблюдения и информация, събрана по време на Проучването, като открииха положителните промени и практики, и приоритизираха сфери на дейност, където продължават да се наблюдават пропуски. Предложени бяха конкретни стъпки за последващи действия. Този доклад се основава на събраната по време на Проучването информация и отразява обобщенията от дискусиите, проведени в рамките на заключителния семинар.

⁸ Решение (ЕС) 2015/1523 от 14 септември 2015 година за установяване на временни мерки в областта на международната закрила в полза на Италия и на Гърция, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1523&from=BG>, и Решение (ЕС) 2015/1601 на Съвета от 22 септември 2015 г. за установяване на временни мерки в областта на международната закрила в полза на Италия и Гърция, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1601&from=BG>

⁹ ВКБООН, *UNHCR Age, Gender and Diversity Accountability Report 2015* (2016), стр. 4, <http://www.unhcr.org/5769092c7.pdf>

¹⁰ Разграничителният принцип при съставянето на фокус групите беше на първо място говорим език (с оглед на практическата възможност за превод от арабски, фарси, френски и английски), следван от правния статут на участниците (търсеци или получили международна закрила).

III. Общ преглед на Проучването за 2016 г.

Общият брой на проведените фокус групи през 2016 г. е 38, като в тях участие са взели 400 търсещи или получили закрила лица (или около 2 % от целевата група¹¹) и мултифункционални екипи, състоящи се от общо 39 представители на 14 правителствени и неправителствени организации: Държавна агенция за бежанците, Агенция по заетостта, УНИЦЕФ, ВКБООН, Български Червен кръст (БЧК), Български хелзинкски комитет, Съвет на жените бежанки, Български съвет за бежанци и мигранти, Каритас, Фондация „Център Надя“, Фондация за правна помощ „Достъп до права“, Си Ви Ес – България и Сдружение „Мулти култи колектив“.

В периода май-юни и октомври 2016 г. бяха проведени 27 фокус групи с лица от целевата група в центровете на ДАБ, включително една фокус група в помещението от затворен тип в Бусманци, една с релокирани лица, търсещи закрила, 4 фокус групи в двата Специални дома за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) при Министерство на вътрешните работи (МВР)¹² и 7 фокус групи с търсещи и получили закрила лица, които живеят на външни адреси в София (5), Съединение (1) и Пловдив (1). Проведени бяха 30 групови дискусии с търсещи закрила лица и 8 групи с получили закрила лица.

По категории:

1. Търсещи международна закрила лица - мъже (възрастова група 18-54 г.) – общо 158 интервюирани лица;
2. Търсещи международна закрила лица - жени (възрастова група 18-54 г.) – общо 62 интервюирани лица;
3. Получили международна закрила лица¹³ - мъже (възрастова група 18-54 г.) – общо 34 интервюирани лица;
4. Получили международна закрила лица - жени (възрастова група 18-54 г.) – общо 18 интервюирани лица;
5. Възрастни лица (над 55 г.) – 17 интервюирани лица;
6. Придружени от семействата си деца (търсещи и получили закрила) - 24 интервюирани деца;
7. Непридружени малолетни и непълнолетни лица – 87 интервюирани деца.¹⁴

IV. Основни проблеми на търсещите закрила лица

Проучването през 2016 г. идентифицира както нови, така и отдавна съществуващи проблеми, с които търсещите закрила лица в България се сблъскват. Важно е да се

¹¹ Процентът е приблизителна оценка, основаваща се на общия брой на лицата, настанени в центровете на ДАБ през 2016 г. (17197 по данни на МВР). Следва да се има предвид обаче, че от него са изключени търсещите закрила на външни адреси, чийто брой е незначителен (482 през декември 2016 г. по данни на МВР), както и получените закрила лица от предишни години. Не съществуват данни за броя на лица от целевата група в Република България към определен момент или за определен период от време поради липсата на данни за тяхното напускане на страната, както и поради нерегулярността на тяхната мобилност.

¹² Лица, незаконно преминаващи границата на Република България, които не търсят или не са имали възможността на потърсят международна закрила на българската граница, се задържат в СДВНЧ-та, които са домове за настаняване от затворен тип. В рамките на 6 дни след като подадат молба за закрила, тези лица следва да бъдат премествани в центрове на ДАБ от отворен тип, където се регистрират като търсещи закрила и започва тяхната процедура по предоставяне на международна закрила.

¹³ Получили международна закрила лица включват лица с бежански и с хуманитарен статут.

¹⁴ За повече информация - виж Приложение 1 *Състав на фокус групите по възраст, пол, националност и местоживееене*.

отбележи, че трудностите често са различни в зависимост от страната на произход на търсещите закрила лица. Като цяло, гражданите на Сирия и Ирак се сблъскват с по-малко проблеми при посрещането на своите нужди от закрила в сравнение с лицата от Афганистан и Пакистан. Както беше посочено в първата част, съществуват значителни разлики между двата етапа на Проучването: ситуацията през май-юни, когато коефициентът на запълване на центрите за настаняване на търсещите закрила беше по-нисък, може да бъде определена като далеч по-благоприятна в сравнение с тази след август 2016 г., когато центрите на ДАБ започнаха да приемат голям брой лица.

„Държаха се с нас сякаш бяхме футболни топки. Бяха ни толкова много. Докато ни караха към границата, ни накараха да свалим дрехите си, останахме само по бельо. Само на мен ми позволиха да остана облечен, тъй като бях най-малък“.

Непридружен непълнолетен, 11, Афганистан (РПЦ Харманли)

1. **Възпрепятстван достъп до територия:** в рамките на фокус групите 82 лица докладваха, че са направили повече от един опит за влизане в България, като рекордът е 13 опита (за сравнение през 2015 г. рекордният брой опити беше 23). Следва да се отбележи, че бяха докладвани малко случаи на отблъсквания, осъществени на територията на Турция, както и случаи, когато лицата са решили да се върнат на територията на Република Турция по собствено желание. Въпреки това в повечето случаи лицата докладват, че са били отблъснати от служители на българската гранична полиция. Докладвани бяха 66 случая на полицейско насилие и грубо отношение, 45 от които бяха споделени от търсещи закрила лица от Афганистан. По-конкретно формата на докладваното преживяно насилие включва: физическо полицейско насилие (на границата и в СДВНЧ) в 19 случая (включително използване на полицейски кучета и електрошокови палки), кражби и обири на границата и в СДВНЧ (мобилни телефони, пари, ценности, но също така и храна, дрехи и обувки) в 44 случая, унижение чрез устна обида или друго нечовешко и унижително отнасяне в 10 случая. Поради страх от ответни репресивни мерки нито едно от тези оплаквания не е докладвано по официален път на властите и съответно - не е разследвано. Трябва да се отбележи, че докладваните случаи на физическо насилие са намалели след август 2016 г. Обяснението за този спад може да се интерпретира като резултат от повишената информираност на граничните полицаи и миграционните власти след проведени от страна на ВКБООН и УНИЦЕФ обучения, както като последица от поголемия брой служители на ФРОНТЕКС, разположени по българо-турската и българо-сръбската граница през въпросния период.

„Тук се отнасят с нас все едно сме диваци. Да се живее в нашите държави е опасно, но никога не съм виждал полицаи да бият така хора. Ние не бягаме от бедност. Имаме финансови средства“.

Мъж, 38, Ирак (СДВНЧ Любимец)

2. Докато през първата половина на 2016 г. периодът на задържане остава относително кратък в сравнение с предишни години и в рамките на предвидената в закона времева рамка от 6 дни, между август и октомври 2016 г., лицата от държави, различни от Сирия, биват **задържани за по-дълги периоди** в СДВНЧ. Средната продължителност на задържането за всички лица в двете фази на проучването е 6 дни. Въпреки това, за

афганистанци, пакистанци и иракчани този период е 9 дни или с 1/3 по-дълъг от средния. Следва да се отбележи случаят на жена от Иран, която сподели, че е била задържана в СДВНЧ за период по-дълъг от 11 месеца. Търсещите закрила лица в центрове на ДАБ от затворен тип нямаха информация относно причините за настаняването им там и изразиха желание за правни консултации.

3. **Липсата на преводачески услуги** на границата и в СДВНЧ е проблем, споделен от много участници в Проучването, които продължава да съществува от предишни години. Докато ДАБ осигурява превод по време на интервютата в рамките на процедурата за предоставяне на международна закрила, участници в проучването от всички центрове (и най-вече от тези извън София) отбелязват липсата на превод и комуникация със служителите на ДАБ при здравен или социален проблем. Голям брой лица се оплакват относно качеството на превод по време на интервютата за предоставяне на международна закрила. В тази връзка бяха докладвани случаи, в които на хора от кюрдски произход е осигурен само превод от арабски език. Съобщено беше и за неподходящо поведение от страна на преводачи на ДАБ, проявили дискриминативно отношение – главно към търсещи закрила лица от Афганистан на основание националност (интервюираните са били предупредени, че няма да им бъде дадена международна закрила). Въпреки че подобни оплаквания бяха регистрирани и в централите в София, най-много са случаите на оплаквания към преводачите в РПЦ Харманли.

4. Установена беше **липса на информация** за съществуващите правни процедури и вътрешните правила. Докато информационни сесии за новостанени лица бяха редовно организирани в няколко от централите за прием през 2015 г., през 2016 г. тази добра практика се запази само в ПМЗ Враждебна, РПЦ София. Въпреки че липсата на такива сесии може до голяма степен да се дължи на липсата на превод, резултатът от прекратяването на тази практика води до непълно използване на ресурсите на самата общност. Във всички центрове някои търсещи закрила лица споделят разочарованието си, че не получават подкрепа от администрацията, когато имат желание сами да поемат инициатива, например за организиране на образователни дейности, почистване на общите помещения, даване на консултации за приготвянето на храната и др. Подобни инициативи бяха честа практика в предишни години.

5. В съответствие с разпоредбите на ЗУБ над 90% от участниците, които вече са преминали интервю в рамките на производството за международна закрила, потвърждават, че то е било записано с необходимата аудио техника (с изключение на някои от търсещите закрила в РПЦ Харманли във втория етап на Проучването). В същото време обаче участниците споделят, че масово са **задължавани да подписват документи** на български език **без да им е осигурен (цялостен) превод**, включително и протоколите от интервютата в рамките на производството за международна закрила. Тези нарушения стават все по-разпространени с нарастването на броя на търсещи закрила лица. В най-честия случай на жените не е предложена възможност да изберат интервюист и преводач от същия пол.

6. Липсва систематично прилаган механизъм за **ранна идентификация и насочване на уязвими лица** по време на всеки етап от производството за международна закрила, въпреки че броят на тези лица расте. В редки случаи участниците в проучването - главно непридружени малолетни и непълнолетни лица, споделят, че са имали социално интервю със социален работник от ДАБ, но това се случва само в София. Няма официални приети и прилагани на практика стандартизирани методи или инструменти за идентификация на уязвимите лица.

7. Въпреки че преди няколко години в някои от центровете на ДАБ се извършиха цялостни ремонтни дейности, през 2016 г. **условията на прием** в почти всеки от тях бяха определени като **изключително лоши**. Бяха докладвани чести проблеми, свързани с функционирането на основни инфраструктурни системи като канализация, водоснабдяване и отопление в повечето центрове (например във ПМЗ Военна рампа, ПМЗ Овча Купел и РПЦ Харманли). Дървеници и други насекоми в матраците и одеалата биват идентифицирани като потенциален риск за здравето на настанените лица. Пренаселването след август 2016 г. е допълнителен фактор, който води до влошена хигиена в общите помещения. В допълнение голям брой настанени лица нямат ключове за вратите си, което влияе отрицателно върху правото им на лична неприкосновеност. Още повече, част от участниците се оплакват, че вратите на тоалетните и баните често са счупени и съответно не могат да се заключват. Много от интервюираните, особено жените споделят, че се страхуват, когато използват въпросните помещения.

„Тоалетните и баните не се заключват, как да си вземем душ? Няма топла вода в една от баните, където ключалката все пак функционира. Другата – където има топла вода, не може да бъде заключена. Получаваме сапуни само непосредствено след настаняване, много малко шампоан. Не са ни раздавани почистващи материали.“

Жена, 25, Сирия (РПЦ Харманли)

8. Мнозинството от интервюираните – както в СДВНЧ, така и в тези на ДАБ, споделят че са им давани **чаршафи и хигиенни материали** само при настаняване. Някои не са получили хигиенни пакети дори при регистрацията им и единствено намесата на мултифункционалните екипи доведе до отстраняване на пропуските. Някои от участниците споделят, че не са били информирани за възможността да поискат нови хигиенни материали, когато техните свършат. Други - главно настанени в СДВНЧ, не са прали дрехите си седмици наред заради липсата на информация за възможности за пране и графици за използване на пералните, където такива са налични. В някои от приемателните центрове (РПЦ София – ПМЗ Овча Купел и ПМЗ Военна рампа), някои участници споделят, че не са допускани до пералните помещения от служители на ДАБ или от други настанени лица, отговорни за достъпа до тези услуги. Някои лица дори не знаят, че помещения с перални машини изобщо съществуват (особено в РПЦ Харманли).

„Бих искал да дойдете и да видите как живеем тук. Хигиената е много важна за нас, а ходим боси в тоалетните и след това в стаите си. Вие ни наричате диваци, но как да не бъдем такива? Дори нямаме сапун. Когато дойдохме, единственото, което получихме, беше бой и възглавница.“

Мъж, 21, Афганистан (СДВНЧ Любимец)

9. Многобройни сериозни **здравословни проблеми**, изискващи лечение и медикаменти, включително краста, бяха установени в рамките на Проучването. Някои от участниците потвърдиха наличието на превод в лекарските кабинети в центровете на ДАБ в София, осигурен от НПО с финансиране по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ), но същевременно се оплакваха от регулярен недостиг на лекарства. Интервюираните като цяло не са наясно със здравната система в България, което води до случаи, в които те плащат за предоставените здравни услуги без да знаят, че тези услуги

могат да бъдат покрити от здравната осигуровка. **Достъпът до медицинска грижа** в РПЦ Харманли беше затруднен и през двете фази на Проучването поради липсата на общорпактикуващ лекар, който да е съгласен да регистрира търсещи закрила лица. Такъв специалист беше идентифициран през октомври 2016 г. Участниците споделят, че не могат да заплащат потребителската такса при личния лекар поради финансови затруднения.

„В лекарския кабинет има само панадол и парацетамол, няма други лекарства. Имах болки в гърлото и поисках лекарство, но нямаше. Беше ми казано да отида до аптеката и да си купя сам.“

Мъж, 25, Сирия (ПМЗ Овча купел, РПЦ София)

10. Интервюираните най-вече от РПЦ София – Военна рампа, и РПЦ Харманли споделят притеснения относно **безопасността и сигурността** си в центровете. Оплакват се от слабото и неадекватно предоставяне на охранителни услуги от възрастни охранители (в някои случаи с проблеми при придвижването). Това създава предпоставки за общо чувство на безнаказаност сред някои от настанените лица от различни етнически групи, а понякога и между лидерите на отделни общности и другите настанени лица. Някои от интервюираните споделят за корупционни практики (изнудване и вземане на подкупи), извършвани от членовете на общността и служителите на СДВНЧ или ДАБ.

„Има само един охранител и понякога той заспива.“

Момче, 16, Ирак (ПМЗ Овча купел, РПЦ София)

11. Единодушно бяха подадени оплаквания за предоставяне на недостатъчно количество **храна с ниско качество** във всички центрове на ДАБ. Немалко от участниците в проучването споделиха, че са намирали **червеи** в храната си и показаха снимки, за да докажат твърденията си. Съществуващите специални хранителни нужди на отделни уязвими лица остават до голяма степен неудовлетворени поради липса на капацитет за предоставяне на храна, съобразена със специфичните им потребности.

„Проблемът е, че ние нямаме пари. Храната, която получаваме, не е достатъчна. Няма какво да се яде. Количеството на хляба, който ни дават, намаля значително през последните две седмици и в момента времената са тежки за нас. Малките деца не получават храна, мляко и памперси.“

Мъж, Сирия, 58 (РПЦ Харманли)

12. **Липсата на финансова подкрепа** за покриване на основни нужди, съчетана със забрана за достъп до пазара на труда през първите три месеца от процедурата за предоставяне на международна закрила, продължава да е сериозен проблем. Трябва да се отбележи, че през май 2016 г. ЗУБ беше изменен, като на търсещите закрила лица се забрани достъп до пазара на труда през първите 9 месеца от тяхната процедура за предоставяне на международна закрила. Нова промяна от края на годината върна в сила стария законов срок от 3 месеца. Уязвимите лица, които не могат да работят, са оставени да се справят без подкрепа, като в резултат на това тяхната уязвимост често се задълбочава.

13. **Липсата на образователни или развлекателни дейности** като спортни занимания и професионално обучение, докато трае процедурата за предоставяне на международна закрила, е друг проблем, докладван в различните центрове. Особено засегнати са младежите над 14 г. и възрастните.

V. Проблеми, свързани с пола, засягащи търсещи закрила жени

В допълнение към основните проблеми описани по-горе, отнасящи се за всички търсещи закрила лица, жените, участвали в Проучването през 2016 г., споделиха редица специфични проблеми, свързани с тях и техните семейства. Основните идентифицирани трудности са следните:

1. Нередовно предоставяне на допълнителни специализирани продукти за бебета (храна и памперси) и деца (особено за деца над 1 година), с изключение на спорадични дарения. Станаха известни случаи, в които на майка и дете се е полагала една порция храна.
2. Ограничен достъп до специализирани здравни услуги за деца, като ваксинации, поради липса на предишна медицинска история, нежелание на педиатри да регистрират търсещи и получили закрила бебета като пациенти.
3. По неофициална информация бяха споделени притеснения за вероятни случаи на домашно насилие в някои от семействата на търсещите закрила лица. Бяха подадени няколко сигнала за инциденти, свързани със сексуално и свързано с пола насилие (ССПН). Потвърдена беше нуждата от информационни сесии върху превенция на ССПН както за жени, така и за мъже.

VI. Основни проблеми на признати бежанци и лица с хуманитарен статут

„Ако нищо не се промени и хората продължават да се отнасят с бежанците така, както го правят сега, всички ще искат да избягат и никой няма да остане. Българи ме нападнаха без причина до супермаркет край лагера. Страх ме е да изляза след девет часа вечерта.“

Мъж, 31, Ирак (ПМЗ Овча купел, РПЦ София)

От 2014 г. държавата **не осъществява целеви интеграционни мерки за бежанци** въпреки че през юни 2015 г. бе приета Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията, както и Наредба за условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумението за интеграция на чужденците с предоставено убежище или международна закрила през август 2016 г. Представителството на ВКБООН в България финансира от април 2016 г. пилотна програма за интеграция на 40 лица, получили международна закрила, която се осъществява от един от партньорите на ВКБООН – Българския Червен кръст. Програмата обаче не предоставя цялостно решение, а цели да осигури основна подкрепа на някои лица с предоставена международна закрила, които искат да останат в България. Съветът на жените бежанки - друг партньор на ВКБООН, както и Каритас също предоставят ограничена подкрепа на лица с международна закрила. Центърът за социална рехабилитация и интеграция за възрастни правонарушители и лица със статут на бежанци в Пловдив предоставя консултантски услуги на целевата група в района на Пловдив. Към края на 2016 г. бежанците в Пловдив

обаче не са информирани за съществуването на тази възможност. Въпреки че интеграцията на бежанците се трансформира в общинска политика, нито една от общините в България, не е дала съгласието си да приеме дори малък брой бежанци на своята територия. Освен съображенията от политически характер, липсата на инициативи в тази посока се дължи и на липсата на опит и експертен капацитет за справяне с интеграцията на бежанци на местно ниво.

Повечето търсеци и получили закрила лица все още възприемат България като **транзитна страна** по много причини, сред които е и липсата на подкрепа за интеграция. Въпреки това 43 (или 10%) от участниците в проучването изразяват своето желание да останат в страната, а 29, в това число и деца, посещават курсове по български език, или желаят да бъдат записани в такива, 7 са в процес или вече са упражнили правото си на събиране със семействата си от страната на произход. Някои от получените закрила лица споделиха предпоставки, които биха ги мотивирали да останат в България. Например, ако държавата им предостави жилище за период от 6 до 12 месеца и ги подкрепи в търсенето на работа, те биха обмислили вариант за постоянно заселване в страната.

Що се отнася до възможностите за **заетост**, много малък е броят на получили закрила лица, регистрирани в съответните Бюра по труда – главно с помощта на НПО. Дори и в тези случаи, хората споделят, че без умения по български език, намирането на работа се превръща в почти невъзможна мисия. Повечето от желаещите да работят успяват да намерят работни позиции с минимално заплащане на местния пазар, което обаче не им осигурява достатъчен доход, за да посрещат месечните си нужди. Лицата с предоставена международна закрила обикновено са назначавани в кол-центрове с арабски език или в производствения сектор, където са заети с нискоквалифициран труд. Повечето от интервюираните лица с предоставена международна закрила са безработни. Без всякакви финансови средства, повечето от тях споделиха, че живеят от парични преводи, изпратени от техни роднини, живеещи в други европейски страни.

Достъпът до **жилище** е голям проблем за получените закрила лица. България има много малък социален жилищен фонд. Тъй като липсва целева подкрепа в сферата на настаняването, на лицата със статут се налага да намират жилище чрез агенции за недвижими имоти, сънародници, адвокати и доброволци. Посредниците често се възползват от това, че хората не са запознати с местния контекст, от липсата им на познания по български език и от отчаяната им нужда от жилище. Така посредниците изискват високи комисионни, включително и за апартаменти без най-елементарни удобства. Идентифицирането на собственици, готови да дадат под наем апартамент на многодетни семейства (над четиричленни, напр.), също е сериозно предизвикателство. В допълнение, достъпът до жилищно настаняване не гарантира възможност за адресна регистрация на въпросния адрес. Като временна мярка и по изключение ДАБ позволява на получили закрила лица, особено при уязвимост, да останат в приемателните центрове за период до 6 месеца след получаване на международната закрила. И след този период обаче, лицата отново се сблъскват със същите проблеми, довели въвеждането на извънредната мярка от страна на ДАБ. Липсата на адресна регистрация възпрепятства достъпа на получените закрила лица до социално подпомагане. Подобна помощ зависи от социално интервю, което се провежда на техния постоянен адрес. В резултат на това, устойчиво решение на проблема с жилищното настаняване засега не съществува, което води до риск от бездомност за най-уязвимите лица с предоставена международна закрила в България.

Достъпът до **курсове по български език** е значително затруднен. Подобни занятия се предлагат единствено от неправителствени организации и то на ограничен брой лица в

София. През годината редица курсове бяха финансирани от ВКБООН и осъществени от БЧК, както и по ФУМИ, осъществени от Каритас и Международната организация по миграция, съвместно с БЧК. Броят на желаещите да се запишат в тях далеч надхвърля осигурените места.

Преместените бежанци изразиха своето дълбоко разочарование от условията за прием в България. Те споделят, че са имали по-високи очаквания за подкрепата, която ще им бъде оказана след преместването им от Гърция, където по думите им са получили заоблажаваща информация. Независимо от наличието на европейски фондове за интеграция на преместени бежанци, такава не се случва заради липса на интерес от страна на общините да получават средства за интеграцията на бежанци на тяхна територия. В резултат има сериозен риск преместените бежанци да останат бездомни подобно на всички лица с предоставена международна закрила в България.

В допълнение, бяха идентифицирани и следните проблеми:

1. Беше отбелязана **липса на информация** сред получените закрила лица относно правата и задълженията им. Въпреки присъствието на НПО като Българския хелзинкски комитет, Българския Червен кръст, Съвета на жените бежанки и доброволци, които предоставят такава информация, беше установено, че в много случаи лицата с предоставена международна закрила нямат яснота относно наличната подкрепа за достъп до образователната система, пазара на труда и системата за социално подпомагане. Проблемът е по-голям при тези, живеещи на външни адреси, особено извън София. Те черпят своята информация от сънародници, приятели и доброволци. Често им се налага да плащат за предоставянето на нужната им информация.

2. **Достъпът до медицински услуги** също представлява проблем поради различни причини: лицата с предоставена международна закрила не са информирани относно здравната система в България, включително и за възможността за регистрация при общопрактикуващи лекари и тяхното задължение да покриват месечните си здравноосигурителни вноски; общопрактикуващите лекари рядко се съгласяват да регистрират получили закрила лица поради липсата на преводчески услуги и медицинска история на отделните пациенти, високата мобилност и невявяването на тези лица, тежките административни междуинституционални процедури, техните стереотипи относно общността. Има твърдения, че получили закрила лица рядко заплащат задължителната за всеки пациент потребителска такса, която се дължи при посещение в медицински кабинет. Някои от тях не могат да си я позволят, други не могат да разберат, че трябва да я заплатят поради липсата на превод.

3. Въпреки че ограничени възможности за **професионално обучение** бяха осигурени от пилотната програма за интеграция на ВКБООН през 2016 г., достъп до тях получиха малък брой лица с предоставена международна закрила. Все още липсват възможности за придобиване и разширяване на професионални умения, което поставя лицата без диплома или друг документ за квалификация в особено трудна ситуация при търсене на работа. Все още не съществува функционираща процедура за валидиране на уменията на лица без удостоверения за завършени образователни степени и квалификация.

4. 28 от участниците в Проучването притежават удостоверения за завършени образователни степени и квалификация. Въпреки това **признаването на дипломи** остава тежка процедура заради нуждата от легализиране на дипломите и удостоверенията чрез

дипломатическо представителство на страната на произход, когато става въпрос за по-високи образователни степени.

5. През 2016 г. беше регистрирано все по-отчетливо **отрицателното отношение към бежанците** в сравнение с предишните години. Общественото мнение до голяма степен се формира от негативната реторика в медиите, както и от отрицателния и често некоректен политически дискурс по темата. Липсата на добронамерена общност, готова да приема бежанци, е друг фактор, който не позволява успешната им интеграция в България. Регистрирани са няколко случая на дискриминация и насилие срещу бежанци от страна на приемащото общество, което води до нарастващ страх сред търсеци и получили закрила лица да се движат свободно отвъд района на техните домове.

VII. Проблеми, свързани с пола, засягащи жени с бежански и хуманитарен статут

Някои специфични проблеми, свързани с пола, характерни за жените бежанки, включват: недоброто им разбиране за ролята на жената в българското семейство и нуждата и двамата съпрузи да работят, за да издържат домакинството; липса на натрупан трудов стаж в страните на произход, което оказва негативно влияние при опита им да намерят работни позиции в България; реална и предполагаема ксенофобия и негативно отношение сред част от обществото, което принуждава жените да си остават въщи и да ограничават контактите си с местните; нарастващи конфликти в семейството поради променящо се поведение на някои жени (които са възприемали ролята на жената в страните си на произход като потискаща) и нежеланието на някои от съпрузите техните жени да работят; липса на информация относно процедурата за записване в ясли и детски градини, когато такива възможности съществуват.

VIII. Проблеми, свързани с възрастта, при мъже и жени бежанци и лица с хуманитарен статут над 55-годишна възраст

Броят на уязвимите лица, търсеци и получили закрила, е нараснал през последните месеци. 17 лица над 55-годишна възраст взеха участие в Проучването за 2016 г. Относително малкият им брой прави специфичните проблеми на тази група до голяма степен незабележими. Основните идентифицирани затруднения са свързани с липсата на информация относно процедурата за кандидастване за социална пенсия (за лица над 70 години) и затрудненият достъп до медицински услуги поради причини, описани в предишната част. Възрастните хора се издържат от придружаващите ги членове на семейството. Не бяха идентифицирани непридружени възрастни лица от целевата група.

IX. Проблеми, свързани с възрастта, при деца от 6- до 17-годишна възраст (търсеци закрила, бежанци и лица с хуманитарен статут)

„Не пера дрехите си, защото нямам резервни. Имам нужда от обувки.“

Непридружен непълнолетен, 12, Афганистан (ТЦ Пъстрогор)

Специфичните проблеми, засегнати по време на интервютата както с възрастни, така и с деца, включват: липса на достъп до педиатрична помощ и безплатни имунизации за новородени бебета; липса на осведоменост на майките относно техните права да изберат и регистрират детето си при общопрактикуващ лекар с педиатрична специализация; недостатъчно средства за покриване на хранителните, материалните и образователни нужди на децата по време процедурата и при интеграция; лоши материални условия в приемателните центрове, които не благоприятстват посрещането на здравните нужди и тези, свързани с развитието на децата (например лоша хигиена и недостатъчно или липсващо мляко за кърмачета). Липса на социални и образователни дейности за деца под 7 или над 14 г. бяха докладвани в повечето приемателни центрове.

„Нито можем да умрем, нито да живеем с храната, която получаваме.“

Непридружен непълнолетен, 14, Афганистан (РПЦ Харманли)

Във връзка с **образованието** бе наблюдавано, че родителите не винаги желаят да запишат децата си на училище поради гореописаните трудности, както и заради намеренията им да продължат по пътя към страна дестинация. Допълнителни причини за подобни решения включват страх да изпращат децата си на училище без специализиран транспорт и липса на финансова възможност да посрещнат разходите, свързани с образованието (прилични дрехи, образователни материали, храна). Въпреки преобладаващата липса на интерес и последващите трудности, към края на 2016 г. общо 67 деца са записани в държавни и общински училища, голяма част от тях в София (по информация на ДАБ). Процентът на деца, записани в детски градини и училища, често с помощта на НПО, е значително по-голям сред получените закрила лица в сравнение с предишни години. Министерството на образованието и науката одобри две наредби, които директно засягат децата, търсеци или получили закрила. Те им дават право на допълнителни безплатни курсове по български език. Въпреки това училищата продължават да срещат трудности при въвеждането на новите политики.

„Проблемът е, че възрастните се напиват и стават агресивни. Бият се и чупят врати. Затова и излизаме и търсим място, където да се скрием.“

Непридружен непълнолетен, 16, Афганистан (РПЦ Харманли)

Особено притеснително продължава е отношението към **непридружените малолетни и непълнолетни лица**, които не получават адекватна закрила и специализирана грижа. Това се дължи на липсата на безопасно място за тяхното настаняване и квалифициран екип, който да се грижи за техните нужди и за сигурността им. Непридружените малолетни и непълнолетни споделят притесненията си от факта, че често са настанявани заедно с мъже, с които в някои случаи не се чувстват в безопасност. Те предпочитат да бъдат настанени със семейства. Онези от тях, които са придружавани от близки, желаят да бъдат настанени при тях. Необходима е оценка на нуждите на децата и на техния най-добър интерес преди да бъдат взети решения, свързани с благосъстоянието им. В момента това се прави само в изключителни случаи поради липсата на капацитет.

Въпреки че промените в ЗУБ от 2015 г. въведоха функцията на представител, общинските власти срещат огромни затруднения при изпълнението на отговорностите, предвидени им по закон. В резултат на това голяма част от непридружените малолетни и непълнолетни

лица не са представлявани по време на административните процедури и техният най-добър интерес остава неопределен и не се взема под внимание. В тази връзка бяха докладвани две притеснителни практики от предишни години, които продължават да бъдат загриженост: някои непридружени малолетни и непълнолетни лица биват „прикачани“ към възрастен, който не е техен роднина, докато други - биват регистрирани като пълнолетни. Това се прави заради трудностите, изпитвани от отговорните лица, при осигуряването на процедурните гаранции за непридружени деца, предвидени в закон, като предоставянето на специалната закрила и грижа от отделите „Закрила на детето“ (ОЗД) в съответствие с най-добрия интерес на детето (напр. липса на превод и транспортни разходи). Различни представители на държавни институции (гранични полицаи, полицаи, социални работници от ОЗД и служители на ДАБ) често оспорват възрастта на някои непълнолетни лица и отказват да приложат общоприетия принцип, че при неяснота относно възрастта на дете, се взема решение в негова полза освен когато има убедителни доказателства за обратното (например документ за самоличност от страната на произход). Повечето интервюирани непридружени непълнолетни лица споделят, че не са получавали продължителна подкрепа и напътствия, включително и във връзка с мотивацията им да бъдат записани в училище. Липсата на координационен механизъм и отговорен орган по закрилата на тази група деца са допълнителни проблеми, които увеличават рисковете за благосъстоянието и сигурността на малолетните и непълнолетните непридружени лица. В резултат на това, повечето малолетни и непълнолетни непридружени изчезват поради това, че системата за закрила на детето няма достатъчен капацитет да осигури необходимата грижа според съществуващите международни стандарти и националното законодателство.

X. Положителни развития през 2016 г.:

1. Спад на докладваните случаи на злоупотреби и насилие по границата през втората половина на 2016 г.
2. Систематичен аудиозапис на интервютата в рамките на производството за предоставяне на международна закрила.
3. Засилено присъствие на НПО на българо-турската граница и в центровете на ДАБ, което води до по-систематичен контрол над системата за закрила и повече възможности за заинтересованите лица да потърсят подкрепа.
4. Едва няколко случая, в които на лица, търсещи закрила, се търси съдебна отговорност за незаконно влизане на територията на България.
5. Осигуряване на психологическа помощ и социална медиация от НПО чрез финансиране по ФУМИ в повечето приемателни центрове.
6. Намален период, през който търсещите закрила лица имат забрана за достъп до пазара на труда.
7. Предоставяне на ограничена интеграционна подкрепа от НПО и по-голям интерес към нея сред получилите закрила лица.
8. Повече търсещи и получили закрила деца, записани в училища и детски градини.
9. Продължаващо прилагане на механизми за координация между държавните институции, НПО и доброволци.

XI. Препоръки за следващи стъпки:

1. ВКБООН да включи нови партньори в Проучването през 2017 г. като Дирекция „Международни проекти“, МВР и „Мрежа на здравните медиатори“; методиката на изследването да бъде осъвременена в зависимост от диманичните процеси в областта на международната закрила в България;

2. ВКБОООН да продължи със системното обучение на служителите на Главна дирекция „Гранична полиция“ и Дирекция „Миграция“, като се постави акцент върху стандартите при работа с лица, преживели травма, и върху културните специфики (с фокус върху нуждите на жените и децата);
3. Главна дирекция „Гранична полиция“, Дирекция „Миграция“, ДАБ, ВКБОООН, НПО да продължат да осигуряват информационни материали на лицата от целевата група, независимо от тяхното местонахождение в страната, включително информация за контакт с Българския хелзинкски комитет и други организации, предоставящи правна помощ; Да бъде осигурена илюстрирана информация за децата и уязвимите групи;
4. Главна дирекция „Гранична полиция“, Дирекция „Миграция“, ДАБ да осигурят преводачески услуги от квалифицирани преводачи, включително и жени;
5. Главна дирекция „Гранична полиция“, Дирекция „Миграция“, ДАБ да въведат функциониращи механизми за оплаквания;
6. Българското правителство да въведе легални пътища за търсещи закрила лица до България, включително чрез презаселване, за да се ограничат нерегулярните движения и да се осигури необходимият миграционен контрол; да подобри условията на труд на граничните полицаи; да потърси и въведе алтернативи на принудителното задържане в сътрудничество с ВКБОООН и подкрепата на НПО;
7. Българското правителство да разработи план за действие в извънредни ситуации в случай на увеличение на броя търсещи закрила лица, който да гарантира достатъчен капацитет в приемателните центрове и необходимия човешки ресурс;
8. ДАБ да гарантира качеството на процедурата по предоставяне на международна закрила, която да включва прочитане на протоколите от интервютата на търсещите закрила лица, преди подписването им; ВКБОООН и НПО да продължат с осъществяването на мониторинг и споделянето на препоръки с ДАБ;
9. ДАБ да осигури фонд за специализирани изследвания за целите на процедурата по предоставянето на международна закрила (оценка на възрастта, медицински/психологически тестове) чрез финансиране по ФУМИ;
10. ЕСПОУ, ДАБ, ВКБОООН и НПО да извършат обучения за преводачите, служителите на ДАБ, съдиите на теми, свързани с процедурата за предоставяне на международна закрила и с уязвими лица (с фокус върху жертвите на изтезания);
11. ВКБОООН и партньори да продължат мониторинга на приемателните условия по време на всички етапи от процедурата (включително и на границата, Разпределителен център Елхово, СДВНЧ-та и приемателните центрове на ДАБ), както и мониторинга на интеграционната ситуация на получените статут, като се обърне специално внимание на непридружените малолетни и непълнолетни лица и ответните действия при сексуално и свързано с пола насилие;
12. ДАБ да въведе практиката за организиране на редовни информационни срещи във всички приемателни центрове - както за търсещите, така и за получените закрила лица. Срещите да обхващат различни теми, включително процедурата по предоставяне на международна закрила, права и задължения, вътрешни правила, предотвратяване на сексуално и свързано с пола насилие, възможности за интеграция; ВКБОООН и НПО да участват активно и да оказват подкрепа;
13. ДАБ и отговорните институции да инспектират материалната база и условията в центровете и да осъществяват качествени ремонтни дейности, като вземат предвид нуждите на уязвимите лица; да се създаде фонд за редовни ремонтни дейности, като се обмисли финансиране по ФУМИ;
14. ДАБ да осигури функционирането на механизъм за ранна идентификация и насочване на уязвими лица; ВКБОООН и партньори да мониторира;
15. ДАБ да въведе повторно финансовата помощ за търсещите закрила лица, особено за уязвимите;

16. Дирекция „Миграция“ и ДАБ да гарантират подходяща медицинска помощ с нужното финансиране за всички търсещи закрила лица; въвеждането на позицията на социален медиатор е препоръчително с цел да се осигури устойчивост на добрите практики;
17. ДАБ и НПО да подпомагат регистрацията при общопрактикуващи лекари и да търсят сътрудничество с Министерство на здравеопазването за преодоляване на нежеланието сред повечето лекари да регистрират търсещите и получили закрила лица; ДАБ да обмисли по-систематично служебно назначаване на общопрактикуващи лекари;
18. Дирекция „Миграция“ и ДАБ да осигурят редовни доставки на достатъчно количество качествена храна;
19. ДАБ да осигури качествена охранителна дейност във всички центрове с фокус върху уязвимите групи, включително непридружени малолетни и непълнолетни и жертви на сексуално и свързано с пола насилие;
20. ДАБ да създаде безопасни пространства за непридружени малолетни и непълнолетни лица, където да се гарантира сигурността им и да се оказва необходимата социална подкрепа. Всички дейности трябва да бъдат устойчиви и да не зависят от наличието на външни финансови ресурси;
21. ДАБ, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане систематично да правят оценка на най-добрия интерес на непридружените малолетни и непълнолетни лица и да гарантират подходяща закрила и грижа;
22. Общините да осигурят необходимото представителство на непридружените малолетни и непълнолетни лица във всички етапи от техния прием и закрила; ВКБООН и НПО да подпомагат;
23. ДАБ да насърчи мобилизацията на общността с помощта на НПО и ВКБООН, като редовно следи работата на излъчените лидери и осигурява необходимите материали (например за почистване);
24. ДАБ с помощта на НПО да организира развлекателни и спортни дейности както за деца и подрастващи, така и за младежи над 18 г., главно в РПЦ Харманли;
25. ДАБ и Дирекция „Миграция“, заедно с НПО, да улесняват организацията на доброволчески дейности в полза на всички настанени лица, с фокус върху жените и децата;
26. ДАБ, ВКБООН и НПО да подобрят информираността сред получилите международна закрила за съществуващата общодостъпна подкрепа;
27. МВР да планира финансиране за жилищно настаняване по ФУМИ като част от цялостната интеграционна подкрепа;
28. ВКБООН, НПО, Министерството на труда и социалната политика и други заинтересовани институции да създадат мрежа от организации, които подпомагат интеграцията (например работодатели), както и платформа, която да събира цялата налична информация за възможностите за интеграция;
29. ВКБООН, ДАБ, НПО и други отговорни институции да организират обучения за журналисти и да популяризират добри практики и положителни истории на бежанци, да организират срещи в училища и общини с цел развенчаване на стереотипи и митове;
30. ДАБ и компетентните институции, с подкрепата на ВКБООН и партньори, да осигурят дейности за повишаване на осведомеността и капацитета сред всички, които работят с целевата група, включително на умения за работа с непридружени малолетни и непълнолетни лица; да разработят и провеждат информационни кампании и сесии за повишаване на осведомеността, особено на местно ниво;

31. ДАБ, съвместно с НПО, да осигури курсове по български език и професионално обучение на търсещи и получили закрила лица;
32. Министерството на здравеопазването да разработи процедура за отписване на получили закрила лица от общопрактикуващите лекари;
33. Министерството на регионалното развитие и благоустройството да разработи и приеме специална процедура за регистрация и отписване на получили закрила лица;
34. ДАБ, ВКБООН и НПО да поддържат съществуващите координационни механизми между различните заинтересовани страни и да мотивират държавните институции да се ангажират с ръководството им; ВКБООН и други заинтересовани институции да подновят работата на координационните групи по интергация и медии.

Представителството на ВКБООН в България изказва своята благодарност към всички търсещи или получили международна закрила лица, които участваха в Проучването на нуждите на търсещите и получили международна закрила лица по възраст, пол и принадлежност към социална група през 2016 г., както и на експертите от различни държавни институции, и по-специално ДАБ, неправителствени организации и доброволци, които подкрепиха и съдействаха за неговото провеждане.

Възпроизвеждането на настоящия доклад е допустимо с изключение за търговски цели и при условие на изрично посочване на източника.

Приложение 1

Състав на фокус групите по възраст, пол, националност и местоживеене

	<u>Търсеци закрила - мъже (18-54 г.)</u>	<u>Търсеци закрила - жени (18-54 г.)</u>	<u>Получили международна закрила - мъже (18-54 г.)</u>	<u>Получили международна закрила - жени (18-54 г.)</u>	<u>Възрастни (над 55 г.)</u>	<u>Придружени деца (под 18 г.)</u>	<u>Непридружени малолетни и непълнолетни деца</u>	<u>Общо за център</u>
<i>РПЦ-София (ПМЗ Овча Купел)</i>	6 сирийци 5 иракчани 5 афганистанци 4 иранци 1 пакистанец	4 сирийки		1 сирийка	2 сирийци	2 сирийки 7 иракчанки 1 иранец	22 афганистанци 2 сирийци 1 пакистанец 4 сирийки 1 иракчанка	68
<i>ПМЗ Военна рампа</i>	20 афганистанци 6 иракчани 2 сирийци 2 иранци 1 пакистанец	8 сирийки 2 афганистанки 1 иранка			1 афганистанка	1 афганистанец 1 сирийка	17 афганистанци 6 пакистанци 1 сириец 1 афганистанка 1 сомалийка	71
<i>ПМЗ Враждебна</i>	12 сирийци	6 сирийки 1 иракчанки			4 сирийци 1 сирийка		1 сириец 1 сирийка	26
<i>РПЦ Харманли</i>	15 сирийци 13 афганистанци 5 иракчани 3 иранци	12 сирийки 2 афганистанки 2 иракчанки	6 сирийци	3 сирийки	2 сирийци 1 сирийка	3 сирийци 1 афганистанец 4 сирийки 2 иракчанки	12 афганистанци 4 сирийци 1 иракчанин	91
<i>Транзитен център Пъстрогор</i>	9 афганистанци 4 сирийци 3 иракчани	1 иракчанка	1 сириец				7 афганистанци	25
<i>РПЦ Баня</i>	2 сирийци	13 сирийки	1 сириец	2 сирийки				18
<i>Помещение от затворен тип на ДАБ в Бусманци</i>	6 афганистанци						1 афганистанец	7
<i>СДВНЧ София</i>	7 афганистанци 6 сирийци 3 иракчани 1 ливанец						2 афганистанци	19
<i>СДВНЧ Любимец</i>	11 афганистанци 3 сирийци	6 сирийки 4 афганистанки			1 афганистанец 1 сириец			26
<i>София, външни адреси</i>	1 иракчанин 1 сомалиец 1 афганистанец	2 без гражданство 1 сирийка	12 сирийци 6 иракчани 1 сомалиец 2 без гражданство	9 сирийки 1 иракчанка 1 без гражданство	1 сириец 1 иракчанин 1 без гражданство 1 сирийка	1 сириец 1 сирийка	2 сирийци	43
<i>Пловдив, външни адреси</i>			2 сирийци	1 сирийка				3
<i>Съединение, външни адреси</i>			3 сирийци					3
Общо по категория	158	62	34	18	17	24	87	400